

DR. NAGY ANDORNÉ
ny. középiskolai igazgató
Eger

Ködöböcz Gábor: Hagyomány és újítás Kányádi Sándor költészetében

Ahogy Kányádi Sándor költészetében „a lírai én akkor is kifejezésre juthat, ... ha meg sem jelenik”, úgy hatja át e könyv szerzője minden sorát, minden megállapítását a költő iránti hódolata, költészetének rajongó szeretete.

A 200 oldalnyi, kilenc fejezetre tagolt elemző szöveg szinte kötetekkel mérhető ismeretanyagot tartalmaz.

Roppant precizitással és lelkiismeretességgel vezeti be a szerző az olvasót, a tanulmányozót Kányádi költészetébe. Meggyőző erejű érveléssel bomlik ki előttünk a fél évszázadnyi életmű, a XIX. századi hagyományos népiességtől induló, a klasszikus modernségig – vagy tovább is – eljutó XX. századivá váló „sokarcú, kánonképző” költő.

A szerző mélyenszántóan igazolja Kányádi költői pályájának permanens gazdagodását, rendkívüli sokrétűségét és ezzel együtt értékítéletének, erkölcsi mércéjének rendíthetetlen szilárdságát.

A XIX. századi nagy elődök hagyományait szinte éteri finomsággal példázaterejűvé átlényegítő Kányádi költeményeinek túlnyomó többsége vallomásos jellegű, ars poetica is. Ez a belső hit vezeti a költő lelkét és tollát az állandó megújulásra való készenlétre. Ezért is érezzük a költő tradíciókhoz való ragaszkodását modernségnek, hiszen mindenkor értékekbe kapaszkodik. Az igazi érték pedig mindig modern, időszerű.

A Kányádi-líra hagyományokhoz kötődésének mély gyökerei, Nagygalambfalva iránti szerető felelősségérzete, művészi, alkotó hite, erkölcsi nagysága nyújt biztos erőt, támaszt állandó megújulni tudásához, látókörének egyre teljesebbé válásához. Ezért válik a szülőföld, szűkebb környezetéhez való áhítatos ragaszkodás, a természet szeretete, a valósághoz szorosan kötődő élményei „európai horizontúvá”, sok esetben kozmikus méretűvé.

Ködöböcz Gábor fejtegetésében mindezt igen szemléletesen, meggyőző erővel bizonyítja. A szerző sokoldalúan elemzi azt is, hogy Kányádi nyelvének gazdagsága természetességéből, közvetlenségéből fakad elsősorban, „következtesen törekszik az élő nyelvi jelenlétre”, hozzánk, olvasóihoz szól.

Nagy érdeme az értő, szinte teljességre törekvő elemzésnek az a gazdag, világ- és magyar irodalmi vonatkozású asszociáció, mely végigkíséri az egyes Kányádi-kötetek, illetve versek érzés- és gondolatvilágát, nyelvi közegét. Példaértékű a könyv tudományos apparátusa, a szerző forráskezelése, pontos, ugyanakkor élvezetes, szemléletes nyelvezete.

Az e könyv gondolatait tanulmányozó gazdagodik az igen értékes „kritikusi magatartásnak” megismerésével, amikor a szerző nemcsak mesterien él a tudományos stílus kívánt eszközeivel, hanem – itt is Balassa Pétert idézve – valóban szereti a tárgyat.

A Debreceni Akadémiai Bizottság támogatásával, a Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója által – a Centerprint Nyomdában – megjelentetett mű igen értékes kiadvánnyal gazdagította a magyar nyelv és irodalom tudományos tárházát.